

ČESKÁ REPUBLIKA A JEJÍ ČLENSTVÍ V OSN, OBSE, NATO A EU

PhDr. Tomáš Kolomazník

2026

PŘÍSTUPY ČR K MEZINÁRODNÍM (BEZPEČNOSTNÍM) ORGANIZACÍM

POSTOJ ČR K MEZINÁRODNÍM ORGANIZACÍM

Bezpečnostní strategie ČR; 2023

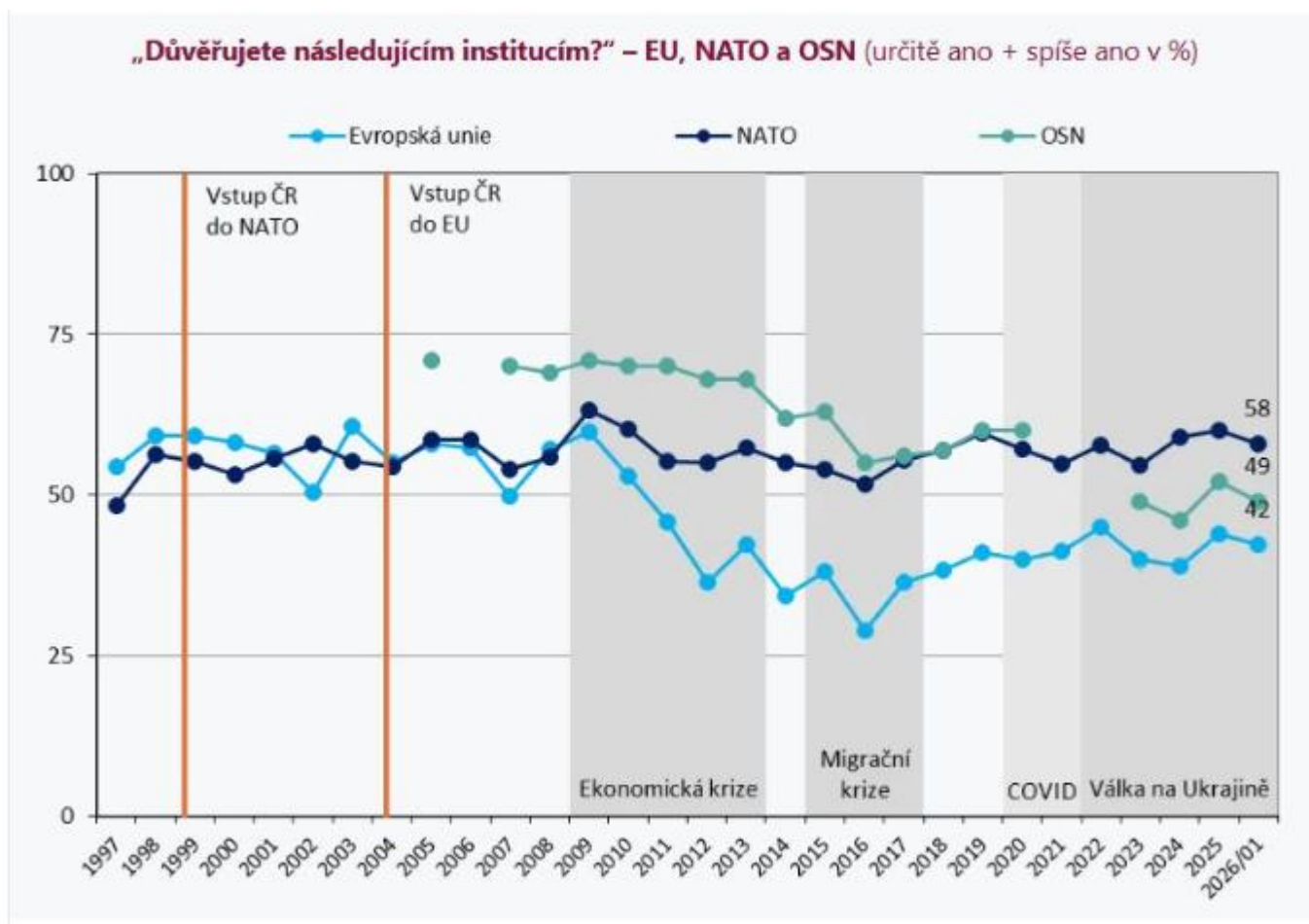
*silná, akceschopná a soudržná **Severoatlantická aliance**, založená na pevné transatlantické vazbě, schopná odstrašit a ubránit se i technologicky vyspělému protivníkovi, a to i díky účinné a věrohodné schopnosti jaderného odstrašení,*

*jednotná, akceschopná a stabilní **Evropská unie**, usilující o spoluutváření demokratického, sociálně spravedlivého, hospodářsky prosperujícího a obchodně otevřeného společenství států hájících lidská práva a svobody,*

strategická jednota NATO a EU, komplementární rozvoj jejich obranných a bezpečnostních schopností a udržení jejich technologického náskoku,

POSTOJ ČR K MEZINÁRODNÍM ORGANIZACÍM

Zdroj: STEM

OSN

OSN

- Československo bylo jedním ze 51 zakládajících členů OSN v roce 1945
- Po rozdělení v lednu 1993 oba nástupnické státy – ČR a SR – podaly žádosti o členství 4. ledna a byly přijaty Valným shromážděním na doporučení Rady bezpečnosti pouhých 19 dní poté, aklamací bez hlasování
- **členství ČR v Radě bezpečnosti v období 1994–1995**; ambice členství 2032 a 2033
- předsednictví **57. Valnému shromáždění OSN** (podzim 2002–podzim 2003)
- Českou republiku při OSN zastupují Stálé mise České republiky v New Yorku, Ženevě, ve Vídni a v Nairobi.
- Velvyslanec ČR v New Yorku: Jakub Kulhánek

OSN – PŘÍKLADY ZAPOJENÍ DO ZAHRANIČNÍCH MISÍ

Pozorovatelské mise v Africe (konec 80. let): například v misích **UNTAG** v Namibii nebo **UNAVEM** v Angole.

Operace UNPROFOR/UNCRO (Chorvatsko) – budování kontrolních a propouštěcích stanovišť, organizování mobilních pozorovacích týmů, doprovod konvojů s humanitární pomocí a uprchlíky. V letech 1992 – 1996 – cca 3 000 vojáků

UNDOF (Golanské výšiny, od 2015): dohled nad dodržováním míru mezi Izraelem a Sýrií (v řádu několika důstojníků)

(Multinational Force and Observers – mezinárodní organizace se sídlem v Říme) - dohlíží na dodržování mírové smlouvy mezi Egyptem a Izraelem – letoun CASA + cca 15 lidí

Pozorovatelé – Kongo, Středoafriická republika

OBSE

OBSE

- Stálá mise ve Vídni: Od prosince 2025 je jejím vedoucím diplomat Jan Marian.
- Parlamentní shromáždění: Zájmy ČR na parlamentní úrovni hájí Stálá delegace do Parlamentního shromáždění OBSE, složená z poslanců a senátorů.
- Dokumentační středisko v Praze: V Praze sídlí Dokumentační středisko sekretariátu OBSE, které spravuje archivy organizace a zajišťuje logistiku pro pražská ekonomická fóra.
- ČR (ČSFR) předsedala v roce 1992 – tehdy ještě KBSE

OBSE – PŘÍKLADY AKTIVIT

Monitorovací a civilní mise

- Zvláštní monitorovací misi OBSE na **Ukrajně** (Special Monitoring Mission, SMM), 2014 – 2022. Monitorování dodržování příměří na obou stranách.
- **Západní Balkán:** Dlouhodobé působení expertů v misích v Kosovu, Bosně a Hercegovině a Albánii (zapojení do projektů – budování státní správy, kontrola zbraní, extremismu, kriminalita apod.)
- **Gruzie a Kavkaz:** Mise zaměřené na stabilizaci regionu po konfliktech.
- **Střední Asie:** ČR vysílá experty do terénních úřadů OBSE například v **Kyrgyzstánu** či **Tádžikistánu**, kde se zaměřují na správu hranic a boj proti terorismu.

Volební a pozorovatelské mise; Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR)

- **Příklady zemí:** Monitoring voleb v **Moldavsku, Gruzii, Kazachstánu** nebo v zemích **Západního Balkánu**.

Diplomatické a politické mechanismy

- **Moskevský mechanismus:** V červenci 2025 ČR s dalšími 40 státy iniciovala tento mechanismus k vyšetřování závažného porušování lidských práv (např. v souvislosti s konfliktem na Ukrajině).

EU

EU – ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ

První předsednictví: první polovina roku 2009

- řešilo hlavně ekonomické otázky
- rusko-ukrajinské spory o plyn, podařil se vyjednat kompromis
- pád vlády – nástup úřednické vlády – špatný signál
- *Duben 2009 – summit Obama-Medvěděv „Nový START“ (Strategic Arms Reduction Treaty), dnes Rusko pozastavilo účast*

Druhé předsednictví: druhá polovina roku 2022

- Ovlivněno válkou na Ukrajině
- Bezpečnostní priority – sankční balíčky
- Implementace Strategického kompasu

EU – HLAVNÍ OBLASTI ZAPOJENÍ ČR DO BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY: ZAHRANIČNÍ MISE A OPERACE - PŘÍKLADY

Operace Concordia, 2003 (FYROM) – první společná operace EU a NATO – vedla Francie – spory mezi albánským a makedonským etnikem

EUFOR Althea (Bosna a Hercegovina), 2004 – dohled nad plněním Daytonských dohod

EUTM Mali; 2013 – 2022; výcviková mise (až 120 vojáků)

Aktuálně:

EUNAVFOR Aspides: ČR schválila vyslání až 5 osob do této námořní operace v Rudém moři pro období od 1. ledna 2025 do 31. prosince 2026.

Výcvik ukrajinských vojáků: ČR je klíčovým aktérem v asistenční misi EU pro Ukrajinu (EUMAM Ukraine), výcvik probíhá jak na území ČR, tak v zahraničí.

EU – HLAVNÍ OBLASTI ZAPOJENÍ ČR DO BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY: ROZVOJ KAPACIT

Evropské obranné agentury (EDA):

Cílem je výzkumu a akvizičních aktivit za účelem zvýšení interoperability evropských armád (Jiří Šedivý – ředitel EDA, 2020 - 2025)

Stálá strukturovaná spolupráce (PESCO):

Stálá strukturovaná spolupráce je rámec pro užší obrannou integraci v rámci Evropské unie, který slouží k posílení společné bezpečnosti a obrany. Umožňuje vývojově schopnějším členským státům spolupracovat na projektové úrovni nad rámec běžného rámce EU-spolupráce. Členské státy navrhují projekty (např. společné výcviky, systémy elektronického boje, sledování námoří), které schvaluje Rada EU; jednotlivé země se pak podle vlastních schopností a zájmů do projektů zapojují.

ČR je jedním z 26 aktivních členů.

Zapojení do projektů: systém elektronického boje, vojenská mobilita, zdravotnictví, kybernetická bezpečnost, logistika

6. vlna projektů spuštěna v 2025

SECURITY ACTION FOR EUROPE (SAFE)

finanční nástroj EU přijatý v květnu 2025, který poskytuje **půjčky** až do výše 150 miliard EUR na podporu společných nákupů obranného vybavení a posílení obranného průmyslu členských států

ČR v jednání:

Pořízení tanků Leopard 2A8: Hlavní část půjčky má pokrýt nákup nových tanků v rámci společného nákupu s Německem.

Vozidla Tatra T-815: Nákup nákladních automobilů pro armádu.

Dálnice D11: Část prostředků má směřovat na výstavbu úseků dálnice D11, která má strategický význam pro vojenskou mobilitu (přesun techniky směrem k Polsku).

NATO

NATO

- 1994: Podepsání rámcového dokumentu PfP.
- 1997: Pozvání na summitu v Madridu.
- 1998: Schválení Parlamentem ČR (sněmovna 15. 4., senát 30. 4.).
- 26. 2. 1999: Podepsání listin prezidentem Havlem.
- 12. 3. 1999: Odevzdání ratifikačních listin ministryní Albrightové v Trumanově knihovně v americkém městě Independence ve státě Missouri

STÁLÁ DELEGACE ČESKÉ REPUBLIKY PŘI NATO V BRUSELU

- Vedoucí delegace: David Konecký (od 1. srpna 2024).
- Vojenský představitel: Generálporučík Ivo Střecha (od 1. října 2023).
- Struktura: Delegace se dělí na civilní a vojenskou část (zastoupení AČR).
- Ve vojenských štábech NATO (EU), v agenturách a na národních zastoupeních v zahraničí cca 200 - 250 českých vojáků.

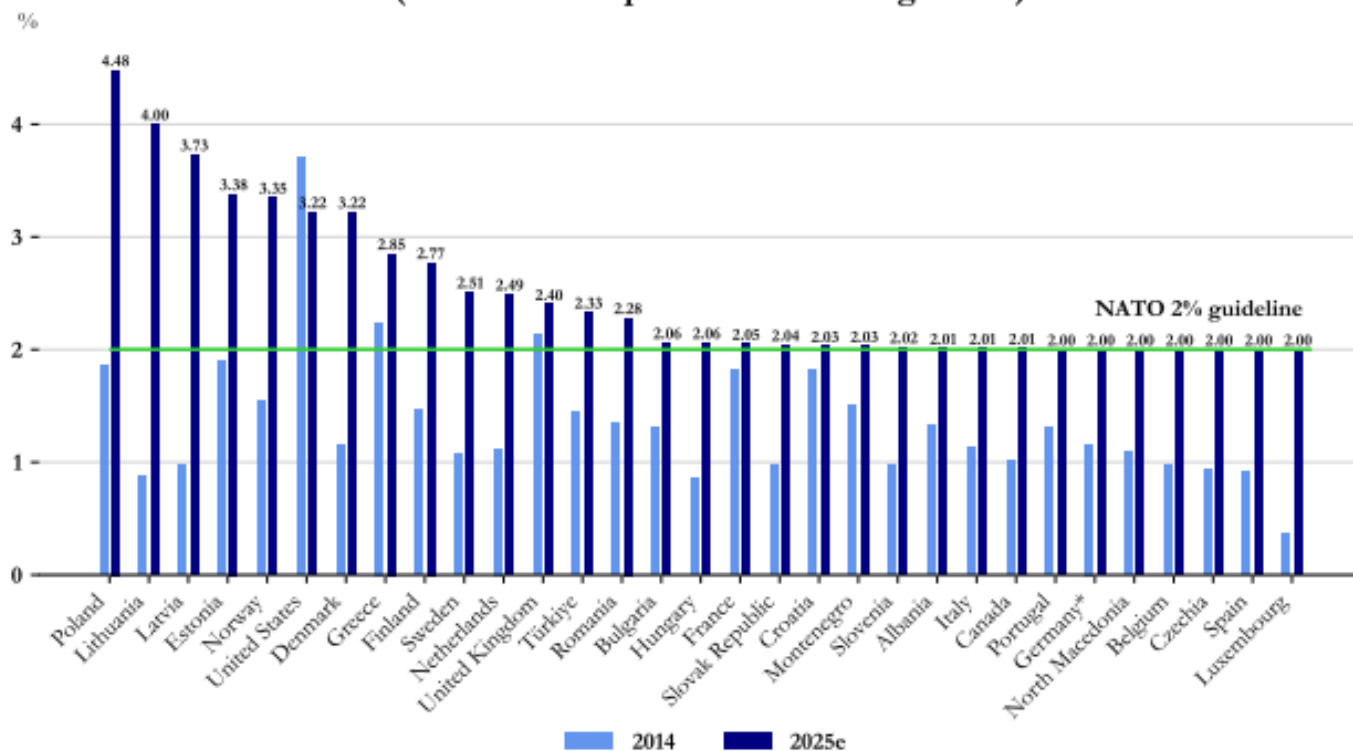
NATO- ÚČAST V ZAHRANIČNÍCH MISÍ - PŘÍKLADY

- Balkán (SFOR, KFOR): Klíčové operace pro stabilizaci jihovýchodní Evropy po rozpadu Jugoslávie.
- Afghánistán (ISAF / Resolute Support): Největší a nejdelší nasazení v historii AČR, kterým prošlo přes 11 000 vojáků. Mise byla ukončena v roce 2021.
- Posílená předsunutá přítomnost (eFP) a Vigilance Activities: AČR dlouhodobě působí v Pobaltí (Litva, Lotyšsko) a na Slovensku, kde se podílí na odstrašení a obraně východní hranice Aliance.
- KFOR (Kosovo): Jedna z nejdéle trvajících misí, kde čeští vojáci přispívají k udržování bezpečného prostředí a volného pohybu v regionu.
- Mise v Iráku (NMI): Nebojová poradní a výcviková mise zaměřená na reformu iráckých bezpečnostních institucí a výcvik místních sil (do března 2026).
- Ochrana vzdušného prostoru (Air Policing): Pravidelné nasazení letounů JAS-39 Gripen k ostraze nebe nad členskými státy, které nedisponují vlastním nadzvukovým letectvem (např. Pobaltí či Island).

VÝDAJE NA OBRANU; STÁTY NATO

Graph 4: Defence expenditure as a share of GDP (%)
(based on 2021 prices and exchange rates)

Notes: Data as at 3 June 2025, based on 2021 prices and exchange rates. Figures for 2025 are estimates.
* Germany has made a political commitment to spend at least 2% of GDP on defence, but will only be able to provide figures when the national budget for 2025 has been approved by the German parliament.

ROZPOČET MO ČR

Mandatorní (osobní) výdaje

- 51,9 mld. Kč (33,5 % rozpočtu)
- platy vojáků z povolání; platy státních a občanských zaměstnanců; příspěvek na bydlení a stabilizační příspěvek vojákům; důchody a sociální dávky; valorizace služebních tarifů od ledna 2026 a platových tarifů od dubna 2026

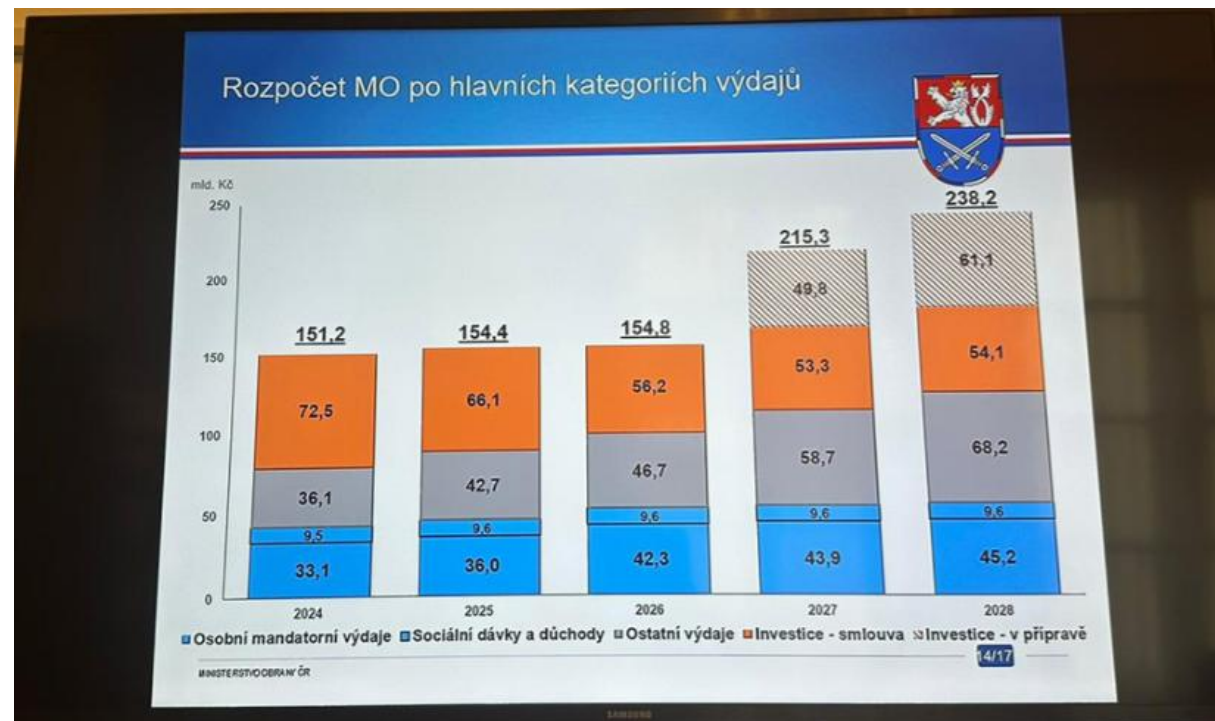
Investice / programové financování – kleslo o 13,5 mld.

- 56,2 mld. Kč (36,3 % rozpočtu)
- financování strategických projektů AČR; pozemní síly; vzdušné síly; logistické zabezpečení; komunikační a informační systémy; speciální síly

Celkem 89 % všech investic směřuje přímo k Armádě ČR.

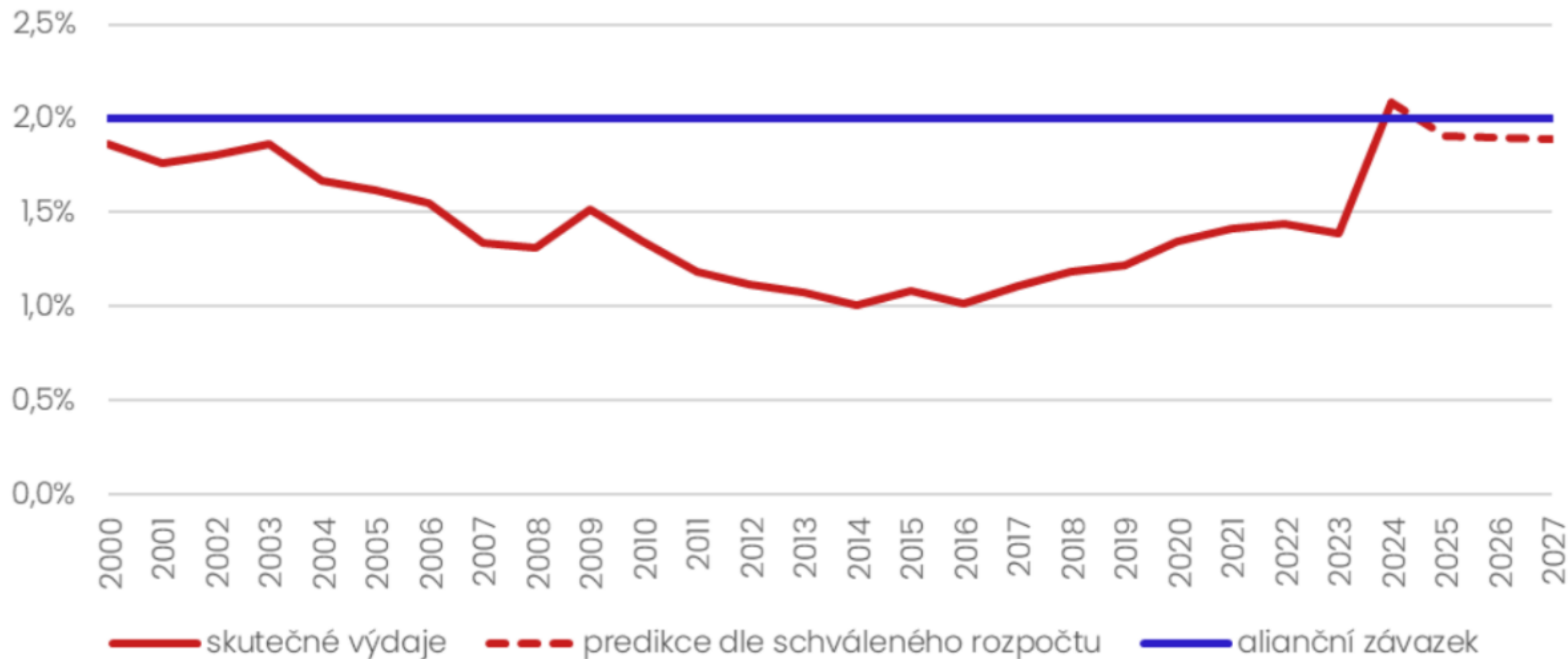
Ostatní běžné (provozní) výdaje

- 46,7 mld. Kč (cca 30,2 % rozpočtu)
- provoz a výcvik jednotek; údržba a opravy techniky; tvorba zásob; provoz a údržba nemovité infrastruktury; provoz příspěvkových organizací

ROZPOČET MO ČR - VÝVOJ

Graf 1: Vývoj výdajů na obranu v ČR (% HDP)

CÍLE SCHOPNOSTÍ NATO PRO ČR (CT2025)

Vybudování dvou brigád, včetně těžké mechanizované brigády s tanky Leopard 2A4 a novými bojovými vozidly pěchoty (BVP); navýšení personálu z 24 000 na minimálně 37 000 vojáků.

Výrazné posílení systémů protivzdušné obrany (PVO).

Zavedení letounů 5. generace (např. F-35).

Zesílení logistiky pro udržitelnost a připravenost sil.

Infrastruktura a podpora: Zajištění podpory hostitelské země (HNS) pro přesuny spojeneckých vojsk a rozvoj schopností v oblasti kybernetické obrany a ochrany proti zbraním hromadného ničení.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Jungmannova 17 | 110 00 Praha 1 | Česká republika

cevro.cz